

Universitätsbibliothek Paderborn

**M. Adami, Scriptoris Vetus, Historia Ecclesiastica,
Religionis Propagatae Gesta, Ex Hammaburgensi
Potissimum Atque Bremensi Ecclesiis, Per Vicina
Septentrionis Regna**

Adamus <Bremensis>

Helmestadi[i], 1670

I. Diploma Imp. Caroli Magni De Fundatione Episcopatus Verdensis. In
Nomine Sanctae Et Individiae Trinitatis Carolus Divina Miseratione
Ordinante Rex.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11096

I.

DIPLOMA IMP. CAROLI MAGNI
DE FUNDATIONE EPISCOPATUS
VERDENSIS.

IN NOMINE SANCTÆ ET INDIVIDVÆ
TRINITATIS CAROLVS DIVINA MI-
SERATIONE ORDINANTE REX.

Vm Domini nostri Iesu Christi virtute fave[n]te, bellorum victoriam nuper potiti fuerimus, si graciarum in immensum actione in ipso G[eneris] non in nobis gloriamur, & pacem in præsentia arum, & regni prosperitatem, in futuro autem pro meritis nos donari supernæ mercedis perpetuitate non diffidimus. Quapropter notum sit omnibus fidelibus in Christo, quod Saxones, qui hactenus Deo & nobis ob suæ pertinaciam perfidiæ, semper cervice indomabili, & rebelles, obsecundare detrectarunt, modo tandem aliquando virtute Christi propiciante, bellorum instancia vicimus, & ad baptis- mi graciam diuinam miseratione perduximus, a ut gentes quæ Dominum gloriae non noverant, & regna quæ nomen Do- mini non invocaverant, in lege Domini meditari die ac no[n] ete adjudicavimus, & qui hucusque jugum Christi ferre minime contendebant, domino nostro Ihesu Christo & sacerdo- tibus ejus, omnium iumentorum suorum, & fructuum terræ,

Diploma
hoc ineditum
hactenus
nus, quod
Vir Nobilis.
D. Her-
mannus
Conringius
ex optimæ
note mem-
brana ex-
scribi olim
curaverat,
egoque
jam ante
aliunde
possidebā:
potest re-
ferri, tum
ad pag. in
Adamo 12.
& cap. 12.
tum ad c.
xvi. ibid.
& pag. 19.
a Meum Ex.
Ms. habet
Et

Z 2

G 0-

Et omnis agriculturæ decimas, & nutrituræ, simul in unum
 divites & pauperes; secundum canonicam assertionem, & le-
 galem caucionem consticti, de cætero persolvant. Terram
 autem eorum secundum antiquum Romanorum morem in
 provinciam redigentes, & in Episcopatus certo termino di-
 stribuentes, quandam aquilonarem illius partem, domino no-
 stro Ihesu Christo, & sanctissimæ ejus genitrici devotissime
 obtulimus, & in loco Fardium vocato, super Aleram fluvium,
 in pago qui dicitur Sturmi ecclesiam & cathedram Episco-
 palem statuimus, & b Mogunciensis ecclesiæ archiepiscopatui,
 interventu Lullonis illius metropolis ecclesiæ episcopi, eam
 subjecimus. Insuper & ad præfatæ structuram ecclesiæ in
 memorato pago CC. mansos, & quicquid ad ipsos mansos jure
 ac legitime pertinere videtur, cum domibus & ædificiis, man-
 cipiis, campis, pratis, silvis, cultis & incultis, aquis aqua-
 rumque decursibus, viis & inviis, exitibus & regressibus, ob-
 tulimus, & totius hujus dioecesis incolas, divites, ac paupe-
 res, decimas suas eidem ecclesiæ, suoque dispensatori persolve-
 re, nostræ regie Majestatis præcepto firmiter jubemus, &
 jubendo præcipimus, & legali sanctione confirmamus. Statu-
 imus etiam ut quascunque possessiones, & quæcunque bona,
 eadem ecclesia in futurum, concessione pontificum, largicio-
 ne regum vel principum, oblacione fidelium, liberorum &
 servorum, seu aliis modis Deo propicio poterit adipisci, firma-
 sit, & illibata permaneat. Præterea libertates & immuni-
 tates eidem ecclesiæ concedimus. Decernimus quoque ut
 nulli e omnino hominum liceat præfatam aecclesiam temere
 pertur-

perturbare, possessiones ejus auferre, ablatas retinere, min-
 nuere & al quibus vexacionibus fatigare, sed omnia ad inte-
 gritatem conserventur. Ut autem hec confirmacionis sen-
 tencia, oblacionisque donacio, rata & inconvulsa, & omni æ-
 vo intransibilis permaneat, ex præcepto summi pontificis, &
 universalis papæ Adriani, nec non d^r Mogunciensis archiepi-
 scopi Lullonis, & omnium qui inibi aderant, sanctorum ^{d Mogun-}
 pontificum & catholicorum sacerdotum, & Alcquini insi-
 gnis prædicatoris, rationis consilio, supra memoratam sanctæ
 Dei genitricis aeccliam, cum omnibus appendiciis, & dona-
 tivis, Suitberto sanctæ conversationis viro, & immortalis
 memorie, coram Deo & apud homines commisimus. Quem
 quidem in agro Dei laborantem, primum eidem aeccliae bo-
 num militem Ihesu Christi præfecimus, ut populo adhuc rudi,
 verbi Dei semina, messem deinceps latura, secundum dispen-
 satam sibi sapientiam, tamquam fidelis servus & prudens, in
 domo Dei administraret, & canonica ordinacione & compe-
 tenti, & aecclastica institutione, aeccliam sibi delegatam.
 tam novellam plantaret atque rigaret, donec oracionibus ser-
 vorum saorum interpellatus omnipotens Deus incrementum
 daret. Veruntamen quia casus præteriorum præfatos &
 cautos nos reddunt futurorum, ne quis sibi aliquam in eadem
 dioecesi, avertendo e regulam, ascribat usurpative potestatem, ^{e regula-}
 certo eam limite fecimus terminari. Terminos autem ejus ^{rem ad hanc}
 firmos, inconvulso, & per omne seculum finconvertibiles, a-
 apostolica auctoritate, & nostræ regiæ majestatis præcepto
 circumscribi præcepimus; id est: VVirraham fluvium, Fa-
^{tabiles.}

Z 3

ristinam,

g Bisinam.
 h Weyme-
 nam.
 i Calden-
 bach.
 k Ostam.
 l Vternam.
 m Asebroc.
 n Strubach
 o tandem.
 p quo

ristinam, g Bicinam usque in h VViemenam, à VVieme-
 na in paludem, quæ dicitur i Culdenbach, deinde usque quo-
 que perveniatur ad k Hostā, ab Ostal Vtervam, Bivernam,
 Wissenbroc, m Asebroc, Chissenmor, Qvistinam, Mo-
 tam paludem, quæ dicitur Sigesfridesmor, Mulenbach,
 iterumq; Ostam, Sneidbach, VVimaream, Hasulam, n
 Steinbach, Liam fluvium, qui absorbetur ab Albia fluvio.
 debinc trans Albiam ubi Bilena mergitur in Albiam. de-
 hinc in ortum Bilene, o inde ubi Travena absorbetur à ma-
 ri, deinde usq; p quoque perveniatur ubi Pene fluvius currit
 in mare Barbarum. Inde in ortum ejusdem fluminis. Hinc
 in Eldam. Debinc in Albiam. inde in rivum Alend. In-
 de in rivum Besē. inde in Rodouve usque in paludem,
 quæ dicitur Rokesford. inde in Horam fluvium, Cal-
 lenvorde. Inde in ortum Horæ. Hinc in ortum
 Hisnæ. Hinc in rivum Scarback. Inde in ortum
 Gelbach, & ipsum rivum in decensu in Vrsenam, & in
 ascensu Vrsenæ in VVizenam, hinc in ortum ejusdem flu-
 minis. hinc in paludem quæ dicitur Snederebroch. hinc
 in Lernam, & per medianam paludem, quæ dicitur Cam-
 perebroch. & sic trans Aleram in VVirraham. Et ut
 hæc auctoritas bujus donacionis & circumscriptionis nostræ
 in Dei nomine firmiorem & pleniorem obtineat vigorem,
 & nostris, & futuris temporibus à fidelibus Christi verius
 credatur, & diligentius observetur, manu propria subscripti-
 mus, & sigilli nostri impressione assignari jussimus.

Signum

*Signum Domini q
sanctissimi.*

Caroli Regis

*q Karoli
regis invi-
tissimi.*

LVILO Archiepiscopus Mogunciensis recognovi.

HILDEBALDVS Archiepiscopus Coloniensis &
sacri Palacy Capellanus, recognovi.

AMALHARIUS Treverensis Archiepiscopus re-
cognovi.

*Data III. Kalendas Iuly, Anno Dominice incarnacio-
nis DCCLXXXVI. Indictione XII. anno autem regni Domi-
ni Karoli. XIII. Actum Magunciae feliciter. AMEN.*

II.

HLVDOVICI IMP. DIPLOMA DE FUNDATIONE ARCHIEPISCOPATVS HAMMABVRGENSIS.

*Exstat uti hic typis exscriptum est, in Syntagmate Scriptorum Septentr.
verum Erpoldi Lindenbrogi, pag. 143. & 144. Ex Philippi vero Cesaris
Triapostolatu Septentr. Petrus Lambecius Auctar. lib. 1. rerum Hamburg.
p. 354. inseruit. Vnde Variantes lectiones hic desumptae sunt:*

*In nomine Domini Dei & Salvatoris nostri JESV
CHRISTI, HLVDOVICVS divina [a favente &] a Deo est
propitiante clementia Imperator Augustus.*

*S*p*ecialibus cuiusque fidelium nostrorum necessita-*
tibus b prospectius subveniendum esse Imperialis au-
*ctoritas monstrat, quanto magis ad debitam generali- p*rospectus.**
tatis providentiam equum dignumque pertinet, ut Ecclesie
Catho-